

Í hesum døgum er nógv at hoyra um, hvussu illastendur til í fleiri av teimum førøysku kommununum.

Nógvar av kommunum hava nógv stórra útreiðslur, enn tær á nakran hátt megna at forsvara, meðan inntøkurnar alsamt gerast minni og minni, so einki er at figgja útreiðslurnar við.

Men kortini eru ikki allar kommunur so svartskygdar, at tær bert hava hug at geva skarvin yvir, hóast tíðinar vituliga hava verið betri. Ein av hesum kommunum er Sands kommuna, sum hesi síðstu árin hevur gjørt fløgur fyrri millum 65 og 70 milliónir krónur.

Tølmi misvísandi

»Tá tølmi frá Hagdeildini fyrri nakað av tíð síðan komu fram, sá út til, at ógvuliga illa stóð til hjá okkum, at vit høvdu eina skuld uppá 41-42 milliónir, sum svarar til næstan fyra álkningar,« sigur Kristian Højsted, sum er næstformaður í Sands kommunu.

Hann heldur tølmi frá Hagdeildini vera eitt sindur misvísandi tøl, tí kommunan eigur studning til góða hjá tí almenna í sambandi við stóru havnabyggingina, sum drigin frá samlaðu skuldini gevur eina heilt aðra mynd av støðuni.

»Tað vit eiga til góða í studningi til havnarúbyggingina eru 15 milliónir krónur, og draga vit tað frá teimum 41-42 milliónunum, koma vit niður á 26-27 milliónir, ið svara til umleið hálvatriðju álkning,« sigur Kristian Højsted. »Og tað er nakað heilt annað enn at skylda nærum fyra álkningar.«

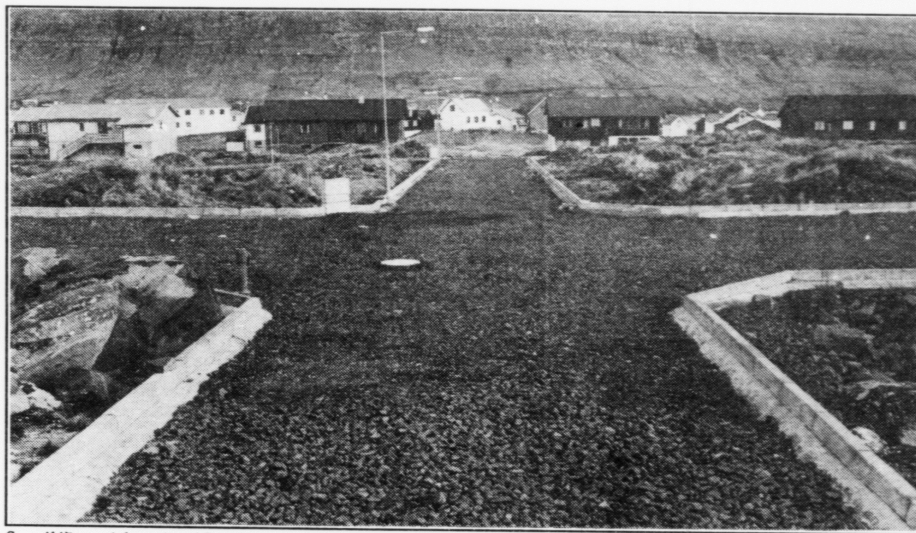
Sjálvir figgjað havnina

Hesi seinnu árin hevur gingið rættiliga væl hjá Sands kommunu, ið miðskeiðis í 80-unum skyldaði einar 30 milliónir, ið tá svaraðu til nakað undir hálvasættu álkning.

Hetta var figgjarárið 1983-84, men longu figg-

Kristian Højsted, næstformaður í Sands kommunu:

Íløgurnar hava verið skilagóðar



So mikið av virksemin er í Sandoyinni, at Sands kommuna ikki er bangin fyrri fallandi skattainntøkum. Mynd: Kalmar

»Síðstu árin hava vit gjørt fløgur fyrri 65-70 milliónir, men tað hava ikki verið tilvildartilgar utøgur, tí so at siga alt er farið til primeru vinnuna, so vit eitt nú hava eina havn, ið kemur væl við, verður fiskur aftur at fáa, umframt at hon er at kalla einasta farmasamband okkara við umheimin,« sigur næstformaðurin í Sands kommunu

arárið 1985 var skuldin, umroknað í álkningum, komin niður á nakað omanfyri hálvafjórðu.

»Frá fyrst í 80-unum og frameftir hava vit gjørt eina stóra havnarúbygging, sum er liður í einari átta ára havnarætlan, sum vit hava verið noyddir at figgja sjálvir, tí

studningurin kemur bert í smáum bitum—einar triggjar milliónir fáa vit um árið,« sigur Kristian Højsted. »Hetta er rættiliga dyrt fyrri okkum, og síðstu studningskrónurnar fáa vit ikki fyrr enn miðskeiðis í 90-unum.«

Hvussu tað fer at ganga

fram yvir, ber sjálvandi ikki til hjá Kristiani Højsted at siga, eins lítið og hjá nøkrum øðrum, men hann heldur ikki, at útlitini eru so døgur, sum tey kanska eru manga aðrastaðni.

Enn virksemin í oynni

»Enn hava vit her í oynni

nakað av virksemin, so sum havnagerðirnar á Sandi og í Skopun, og eisini verða tey trý ellisheimini bygd nú, umframt at nakað av vegarbeiði er at gera hjá landsverkfrøðinginum. Afturatøllum hesum kemur eisini annað virksemin, ið gevur arbeiðspláss, so eg haldi ikki,

at orsøk er til at halda útlitini vera ring,« sigur hann. »Minkar virksemin ikki alt ov nógv, eigur tað at bera hampuliga væl til hjá okkum at fáa skuldina niðurgoldna.«

Roknað verður við, at Sands Kommuna í hesum árinum fær millum 10 og 11 milliónir krónur inn í skatti, og afturat teimum koma so einar triggjar milliónir, sum eru studningur til havnarúbyggingina.

Íløgur í primervinnuna

Samstundis vísir næstformaður í Sands Kommununi eisini á, at tær fløgur, sum eru gjørdar, eru av slíkum slag, at tær eftirhondini koma kommununi til góðar—eisini figgjarliga.

Hann vísir á, at hóast fløgurnar í Sands kommunu síðstu árin hava verið stórar, so hevur talan ikki verið um tilvildartilgar fløgur, ið ikki siggjast aftur, men fløgur í ta primeru vinnuna so bygdin eitt nú er væl fyrri, skuldi fiskur komið aftur, tí ein góð havn er.

Umstøðurnar betri

At heimasandsmenn hava ført ein miðvísan figgjarpolitikk í síni egnu kommunu, undirstríkar hann eisini við at nevna, at Sands kommuna var ein av teimum fyrstu, ið fór undir at leggja fimm ára figgjarætlan.

»Vit hava bygt okkum eina góða havn, sum stórt sæð er einasta farmasamband, Sandoyggjin hevur til umheimin, eins og hon eisini ger umstøðurnar hjá flakavirkinum nógv betri. Høvdu vit ikki ta góðu havnina, vit nú hava fingið, ivist eg í, um so stóru áhugi hevði verið fyrri at keypt virkið aftur,« sigur hann. »Og annars hava vit eitt nú ikki tær stóru starvsfólkaútreiðslurnar her, sum kanska fleiri aðrar kommunur hava at dragast við, og tí mugu siga fleiri fólki upp, tá ástendur í kommunukassanum.«

hj.

Hevur samfelagið brúk fyri vísindum?

Mikukvøldið 27. november kl. 20 heldur Steen Busck, lektari á Søguvísindadeildini á Aarhus Universitet, almennan fyrilestur á Fiskirannsóknarstovuni í Nóa-túni.

Fyrilesturinn verður um vísind og granskning. Tað eru fólk við drúgvum og kostnaðarmiklum útbúgvingum, ið fáa høgur lønir, brúka nógvar bókur, dýr tól og uttanlandsferðir. Aloftast eru tað skattagjaldararnir,

ið rinda og tískil kunnu tey av røttum spyrja: Hvat fáa vit fyrri peningin?

Øll duga at sfeggiatørvin á granskning innan skaðadjør, píndoyvandi evnum og øðrum. Men granskarar

brúka eisini dýra tíð uppá at kanna ymiskt, ið fólk ikki hava brúk fyrri. Vit hava helst ongarg tilíkar granskarar í Føroyum, men tað er kanska eisini eitt vandamál.

Jonna

Danski lektarin Steen Busck fer mikukvøldið at hava almennan fyrilestur á Fróðskaparsetri Føroya í Havn um vísind, og hvat fæst fyrri tann pening, ið latin verður til vísind og granskning.

